

Κείμενο 1

«Νομική δεν σημαίνει απαραίτητα δικηγόρος»

Αλλάζοντας επαγγελματική ρότα

Το παρακάτω απόσπασμα είναι διασκευή άρθρου του κ. Απόστολου Λακασά, που δημοσιεύθηκε στον ιστότοπο της Καθημερινής στις 19-4-2021.

«Σε ένα μάθημα στο πανεπιστήμιο, άκουσα τον καθηγητή μου να μιλάει για έναν παραγωγό γιαουρτιών. Ο καθηγητής πήρε τα δεδομένα της παραγωγής, τα οπτικοποίησε δημιουργώντας ένα διάγραμμα, και τα παρουσίασε στον παραγωγό, για να τον βοηθήσει να λύσει τα οικονομικά του προβλήματα. Τότε είπα, αυτό θέλω. Μού άρεσαν βέβαια από το λύκειο τα οικονομικά και η πληροφορική», θυμάται σήμερα, μιλώντας στην «Κ», ο 30χρονος Θανάσης Τσαπερλής. Τότε σπούδαζε μηχανολόγος μηχανικός, σήμερα εργάζεται στη Rabobank, την ολλανδική εταιρεία πολυεθνικών τραπεζικών και χρηματοοικονομικών υπηρεσιών, και ζει στο Ντεν Μπος της Ολλανδίας.

Είναι πολλές οι ιστορίες νέων που ενώ για... άλλα ξεκίνησαν, αλλού βρίσκονται, και αυτό προσώρας. «Στην Ελλάδα έχουμε συνηθίσει από τα 17 χρόνια ένας νέος καθώς επιλέγει σπουδές, αυτόματα να επιλέγει και επάγγελμα», παρατηρεί στην «Κ» ο Σπύρος Μιχαλούλης, σύμβουλος επαγγελματικού προσανατολισμού. Οι απόφοιτοι των 430 πανεπιστημιακών τμημάτων και σχολών της Ελλάδας είναι χαμένοι στη μετάφραση των –πολλών– δυνατοτήτων που εμφανίζονται στους οδηγούς σπουδών της σχολής τους. Ωστόσο, η πραγματικότητα απέχει πολύ. Έτσι, πολλές φορές η αλλαγή πορείας είναι απαραίτητη. «Το ότι σπουδάξεις Νομική δεν σημαίνει ότι θα γίνεις απαραίτητα δικηγόρος. Μπορεί να κάνεις μεταπτυχιακές σπουδές σε άλλους τομείς (π.χ. ναυτιλιακά, διοίκηση ανθρωπίνων πόρων) και να βρεις πολλές διεξόδους στην αγορά εργασίας.

Ωστόσο, και η δομή των πανεπιστημιακών σπουδών και των επαγγελματικών δικαιωμάτων που αντιστοιχούν στα περισσότερα προγράμματα σπουδών είναι τέτοια που ενισχύει τις παγιωμένες αντιλήψεις των γονιών, και ευρύτερα της κοινωνίας, για τις επαγγελματικές προοπτικές των παιδιών. Χαρακτηριστικό είναι ότι σήμερα περίπου 300 από τα 430 τμήματα στα ελληνικά πανεπιστήμια έχουν ως μια από τις επαγγελματικές προοπτικές (με επαγγελματικά δικαιώματα) τον διορισμό στη δημόσια εκπαίδευση.

«Υπάρχουν πάνω από 1.000 μεταπτυχιακά προγράμματα σε Ελλάδα και Κύπρο σήμερα», λέει ο κ. Μιχαλούλης, παρατηρώντας βέβαια ότι «πολλοί γονείς φοβούνται πως εάν το παιδί κάνει μεταπτυχιακό σε διαφορετικό τομέα σε σχέση με το πρώτο πτυχίο, τότε πάνε χαμένα τα 4 χρόνια

των σπουδών. Αυτό φυσικά δεν ισχύει». Από την πλευρά του ο κ. Σταμάτης τονίζει προς τους νεότερους πως «το πιο πιθανό είναι ένας πτυχιούχος σήμερα να μην κάνει το επάγγελμα το οποίο είχε σκεφτεί, όταν πέρασε στη σχολή του. Οι επιστημονικές εξελίξεις τρέχουν και αλλάζουν την οικονομία και την αγορά εργασίας. Άλλωστε, ήδη τα επαγγέλματα που εκτιμάται ότι θα έχουν ζήτηση σε δέκα χρόνια σε πολλούς μοιάζουν... κινέζικα.».

Κείμενο 2

Ο διορισμός

Το κείμενο είναι απόσπασμα από το μυθιστόρημα της Έλλης Αλεξίου (1894-1988) «Γ' Χριστιανικόν Παρθενοναγωγείον», εκδόσεις Καστανιώτη, Αθήνα: 2010.

Ένα πρωινό, δε ζωγράφιζα κείνο το πρωινό μόνο καθόμουνα στο παράθυρο κ' έπλεκα μια δαντελίτσα, έφερε ο ταχυδρόμος στ' όνομά μου ένα μεγάλο επίσημο φάκελλο. Δεν τον άνοιξα μόνη μου, τον πήρα και τον πήγα κάτω στον πατέρα. Γιατί είχαμε στο ισόγειο το τυπογραφείο και το βιβλιοπωλείο, και στο πάνω πάτωμα το σπίτι κι ό,τι ώρα ήθελα μπορούσα να φωνάξω στον πατέρα μου να του πω για τούτο ή για το άλλο. Πήρα το φάκελλο και κατέβηκα τη σκάλα τρέχοντας.

- Τούτο έφερε, πατέρα, ο ταχυδρόμος: τί' ναι, δικό μου είναι;

- Για να δούμε. Και το άνοιξε. Ήτανε διορισμός: «Η Πολιτεία δια να τονώσει τον προς την Παιδείαν ζήλον, απεφάσισε να διορίσει την κατ' έτος αριστεύουσαν άνευ προηγουμένης αιτήσεως... εντέλλεσθε¹ όθεν... αφού ομόσητε² τον όρκον της υπηρεσίας ενώπιον...»

Στάθηκα σαστισμένη. Ήτανε πολύ αναπάντεχο. Κι ο πατέρας το ίδιο κοντοστάθηκε κι' αυτός σαν να μην καταλάβαινε. Έπειτα είπτε κοιτάζοντάς με:

- Ο διορισμός δεν είναι υποχρεωτικός. Αν θέλεις τον δέχεσαι, αν δεν θέλεις, δεν τον δέχεσαι. Προφασίζεσαι μιαν οποιαδήποτε αιτία, οικογενειακές υποχρεώσεις, αρρώστια, ευχαριστείς και αποποιείσαι³.

Ένωσα μια μεγάλη ανακούφιση μ' αυτά του τα λόγια. Είχα δοκιμάσει μια στιγμή ένα αίσθημα σαν να με σέρνανε σε σκλαβιά. Εγώ τοιμαζόμουν για το Πολυτεχνείο, τ' όξερε όλος ο κόσμος... αν ήτανε δυνατόν... μπορούσα εγώ τώρα πια ν' αφήσω τη ζωγραφική να πάω δασκάλα; και τι θα 'λεγαν και παραέξω όσοι θα το άκουαν, θα λέγανε δεν πάνε καλά τα οικονομικά τους κι αναγκαστήκανε και τη διορίσανε...

¹ εντέλλεσθε : διατάσσεσθε, σας δίνεται η εντολη

² ομόσητε : ορκιστείτε

³ αποποιείσαι : αρνείσαι

Μόνο πως ο πατέρας δε σταμάτησε ως εκεί. Αυτή ήταν μόνο η αρχή· γιατί σαν πέρασε κάμποση ώρα κ' εγώ νόμιζα πως είχε τελειώσει πια αυτή η δυσάρεστη έκπληξη, σίμωσε στο παράθυρο κι άρχισε να μου λέει αργά αργά κοιτάζοντας έξω:

- Φυσικά και δεν είναι υποχρεωτικός ο διορισμός. Δεν ξέρω όμως. Δε θέλω καθόλου να σε πικράνω, ούτε να νομίσεις πως το απαιτώ. Κάθε άλλο. Να κάμεις ό,τι σου λέει το κέφι σου. Αν με ρωτούσες όμως και μένα τη συμβουλή μου, θα σε συμβούλευα να το σκεφτείς καλά. Εγώ δηλαδή στη θέση σου θα δεχόμουν όχι μόνο αδίσταχτα μα με χαρά. Δεν ξέρω τι γίνεται αυτή τη στιγμή μέσα στο μυαλό σου, μα ξέρω πως είσαι άπραγη του κόσμου και δεν μπορείς να καταλάβεις ακόμη τι φτερά χαρίζει στον άνθρωπο η οικονομική ανεξαρτησία.

ΘΕΜΑΤΑ

ΘΕΜΑ 1 (μονάδες 35)

1ο υποερώτημα (μονάδες 10)

Να επιλέξεις και να μεταφέρεις στο απαντητικό σου φύλλο τη σωστή απάντηση σε καθεμία από τις παρακάτω προτάσεις, σύμφωνα με το περιεχόμενο του Κειμένου 1.

1. Ο αρθρογράφος παραθέτει την προσωπική ιστορία ενός νέου, προκειμένου να :

- α. επισημανθεί η πιθανότητα αλλαγής επαγγελματικής ρότας
- β. επισημανθεί η αναντιστοιχία των πανεπιστημιακών τμημάτων με τη ζήτηση στην αγορά εργασίας

2. Ο σύμβουλος επαγγελματικού προσανατολισμού επισημαίνει:

- α. την εμμονή των γονέων με την πανεπιστημιακή εκπαίδευση
- β. τη δυσκολία των 17χρονων στη λήψη κρίσιμων αποφάσεων για το επαγγελματικό μέλλον τους

3. Στο Κείμενο 1 δεν αναφέρεται :

- α. η ανάγκη ευελιξίας στον εργασιακό τομέα
- β. η αναγκαιότητα στενής διασύνδεσης των πανεπιστημιακών τμημάτων με την επαγγελματική εξέλιξη

4. Σύμφωνα με τις πληροφορίες του Κειμένου 1 οι νέοι σήμερα έχουν τη δυνατότητα:

- α. να επιλέξουν τις πανεπιστημιακές σπουδές που θα ακολουθήσουν έχοντας στο νου τους ότι η επαγγελματική τους εξέλιξη μπορεί να απέχει από τις αρχικές τους επιλογές.
- β. να επιλέξουν τις σπουδές που θα ακολουθήσουν μετά από μελέτη των οδηγιών σπουδών των

πανεπιστημιακών τμημάτων, που προσφέρουν ξεκάθαρες πληροφορίες για τη σύνδεσή τους με την αγορά εργασίας.

5. Στο Κείμενο 1 δεν επισημαίνεται :

- α. ο κορεσμός ορισμένων επαγγελμάτων
- β. η ταχεία επιστημονική εξέλιξη

Μονάδες 10

2ο υποερώτημα (μονάδες 10)

Η 1η παράγραφος του Κειμένου 1 στηρίζεται σε μια προσωπική μαρτυρία. Να ερμηνεύσεις αυτήν την επιλογή του αρθρογράφου λαμβάνοντας υπόψη ότι συνιστά τον πρόλογο του άρθρου του.

Μονάδες 10

3ο υποερώτημα (μονάδες 15)

Να αποδώσεις τις υπογραμμισμένες λέξεις/φράσεις στις παρακάτω προτάσεις του Κειμένου 1 με άλλες λέξεις ή φράσεις νοηματικά ισοδύναμες.

1. *Οι απόφοιτοι των 430 πανεπιστημιακών τμημάτων και σχολών της Ελλάδας είναι χαμένοι στη μετάφραση των –πολλών– δυνατοτήτων που εμφανίζονται στους οδηγούς σπουδών της σχολής τους (2η παράγραφος)*
2. *Μπορεί να κάνεις μεταπτυχιακές σπουδές σε άλλους τομείς (π.χ. ναυτιλιακά, διοίκηση ανθρωπίνων πόρων) και να βρεις πολλές διεξόδους στην αγορά εργασίας (2η παράγραφος)*
3. *είναι τέτοια που ενισχύει τις παγιωμένες αντιλήψεις των γονιών (3η παράγραφος)*
4. *το πιο πιθανό είναι ένας πτυχιούχος σήμερα να μην κάνει το επάγγελμα (4η παράγραφος)*
5. *τα επαγγέλματα που εκτιμάται ότι θα έχουν ζήτηση σε δέκα χρόνια σε πολλούς μοιάζουν... κινέζικα. (4η παράγραφος)*

Μονάδες 15

ΘΕΜΑ 4 (μονάδες 15)

Πώς ερμηνεύεις το δίλημμα που αντιμετωπίζει η ηρωίδα στο Κείμενο 2; Αν ήσουν στη θέση της, τι θα επέλεγες και γιατί; Να αναπτύξεις την απάντησή σου σε μια παράγραφο 100-150 λέξεων.

Μονάδες 15